

En **långsiktig** plan för Heby!

En budget som förändrar — på riktigt!

Sverigedemokraterna

Innehåll

Mål för mandatperioden	5
Kommunstyrelsen.....	6
<i>Finanspolitisk inriktning</i>	<i>6</i>
<i>Överskottsmål.....</i>	<i>6</i>
<i>Effektivitetsmål.....</i>	<i>7</i>
<i>Företagande.....</i>	<i>8</i>
<i>Hårdare krav på bidrag och bättre möjligheter för studenter.....</i>	<i>9</i>
<i>Trygghet, säkerhet och samhällets beredskap</i>	<i>10</i>
<i>Näringslivsstrategerna och arbetsmarknadsenheten ska bli Utvecklingsenheten</i>	<i>11</i>
<i>Tätare medborgardialog och lokala folkomröstningar</i>	<i>11</i>
<i>Kommunen ska bli mer digitalt tillgänglig.....</i>	<i>12</i>
<i>Se över medlemskap i olika organisationer</i>	<i>12</i>
<i>Stoppa anvisningar av invandrare till kommunen.....</i>	<i>13</i>
<i>Ett arbete mot psykisk ohälsa</i>	<i>13</i>
<i>Turismen i Heby kommun och vid Östa naturreservat</i>	<i>14</i>
<i>Kommunens miljöarbete.....</i>	<i>15</i>
<i>Skydds jakt på varg</i>	<i>16</i>
<i>Kommunfullmäktige och dess sammanträden.....</i>	<i>16</i>
<i>Myggbekämpning</i>	<i>17</i>
<i>Kommunen ska aktivt verka för att minska invasiva arter.</i>	<i>17</i>
<i>En tillgänglig kommun för funktionsnedsatta.</i>	<i>18</i>
<i>Stöd till lantbrukare och djurägare genom utlåning av kommunal gräsmark</i>	<i>18</i>
Utbildningsnämnden	19

<i>Elevens hälsa och välmående</i>	20
.....	20
<i>En förskola där barn möter djur och natur</i>	21
<i>Lugn och ro i skolan</i>	21
<i>Eleven som behöver det där lilla extra</i>	22
<i>En drogfri och trygg skola</i>	23
<i>Minimal hemspråksundervisning</i>	24
<i>Utbildning i ekonomiförståelse</i>	24
<i>Föräldraansvar vid vandalisering i skolmiljön</i>	25
Kultur- och fritidsnämnden	26
<i>Discgolfbanor istället för skatepark</i>	27
<i>Fritidsgårdarna i kommunen</i>	28
Hebyfastigheter AB och Hebygårdar AB	29
Bygg- och miljönämnden	31
Samhällsbyggnadsnämnden	32
<i>Parker och grönområden</i>	32
<i>Gör det enklare att bygga och bo i Heby</i>	32
<i>Nordupplands industrikluster och företagande</i>	33
<i>En stabil energiförsörjning</i>	33
<i>Framkomlighet i hela kommunen</i>	33
Vård- och omsorgsnämnden	34
<i>Kommunens som arbetsgivare inom vårddyrket</i>	35
<i>En värdig ålderdom</i> :.....	36
<i>Demensbyar, framtidens äldrevård</i>	37
<i>Funktionsnedsatta – inte en homogen grupp</i>	37

<i>HVB hem</i>	38
<i>Ett nytt vård- och omsorgsboende i Östervåla</i>	39
Slutord	40
Ekonomisk sammanställning, miljoner kronor	41
<i>Driftsbudget</i>	41
<i>Skatter och statsbidrag</i>	42
<i>Resultatbudget</i>	42
<i>Balansbudget</i>	43
<i>Kassaflödesbudget</i>	44
<i>Investeringsbudget</i>	45
<i>Ekonomiska nyckeltal</i>	46

Mål för mandatperioden

Heby är en kommun med en stor åldrande befolkning och väldigt försiktigt växande inflyttning. Samtidigt ser läget i kommunsverige ganska tråkigt ut i nuläget, hög inflation skyhöga pensionsavsättningarna och ett mer utmanande klimat för företagare. Även skolorna går på knä när styret valt att skära ner kraftigt i den redan eftersatta förskole- och grundskoleverksamheten. Värt att notera är att trots ett överraskande positivt resultat 2023, så visar statistiken på en långsiktigt negativ trend. Heby kommun hade under 2022 sämst resultat i länet vad gäller niondeklassare som går ut med godkända betyg i alla ämnen, bara 51,3 % har godkänt i alla ämnen. En dryg tredjedel av eleverna får inte ens med sig gymnasiebehörighet från grundskolan i Heby, och vi har inte ens något särskilt socioekonomiskt utsatt område att skylla de urusla skolresultaten på.

Arbetslösheten i Heby kommun har på senaste tiden minskat försiktigt, den ligger dock fortfarande över snittet i hela Uppsala län (6,5 procent i kommunen, jämfört med 6,3 procent i hela länet). Särskilt oroande är arbetslösheten hos utrikesfödda med 17,6% och hos unga med 11,7%. Om vi istället kollar på Östhammars kommun som idag har den lägsta arbetslösheten i länet så ligger den på 4,0 procent. För att nå samma siffror så skulle 164 personer behöva sysselsättas. För att Heby kommun i framtiden ska kunna utvecklas och leva så måste dessa siffror ner ordentligt. Samtidigt så skulle det krävas runt 5000 fler anställda fram till 2035 för att klara behoven från industrin i norduppland enligt Stockholms handelskammare i Uppsala län. Vi inom Sverigedemokraterna Heby anser därför att med ovanstående fakta att det finns ett par målområden att satsa särskilt på för att öka skatteunderlaget i kommunen, stärka den framtida kompetensen och säkra kärnverksamheterna:

- Öka kommunens effektivitet
- Minska utanförskapet
- Ökad inflyttning till kommunen
- Främja sammanhållning och tillväxt i samarbete med näringsliv och civilsamhälle
- Värna vår lokala miljö och vatten
- Stärka barns och ungdomars möjlighet till målpuppfyllelse i skolan
- Ge äldre möjligheter till ett värdigt liv
- Vara en attraktiv arbetsgivare där verksamheten har rätt kompetens
- Vara en trygg och säker kommun
- Verka för en god folkhälsa

Kommunstyrelsen

Finanspolitisk inriktning

Sverigedemokraterna eftersträvar att skapa optimala förutsättningar för att revitalisera och underhålla det svenska folkhemmet genom sin ekonomiska politik. Detta innefattar en klokskap i hantering av ekonomiska resurser på kommunal nivå, med ett genomsnittligt överskottsmål på åtminstone två procent under varje konjunkturcykel, för att trygga långsiktig välfärd och pensionsskyldigheter. En transparent redovisning av kommunens resursfördelning eftersträvas för att främja demokratisk insyn och medborgardeltagande.

Skattenivån, som är kommunens huvudsakliga inkomstkälla, bör hållas så låg som möjligt utifrån förutsättningarna, en låg skatt är en pullfaktor för inflyttning till kommunen, samtidigt så måste skatten ligga på en nivå som gör att det går att upprätthålla välfärden utan att tumma på kvalitén. Eventuella strukturella problem bör inte hanteras med temporära lösningar, såsom skattehöjningar, utan genom en långsiktig budgetering med sikte på balans eller överskott. Offentligt ägande förblir centralt, särskilt för infrastruktur och väsentliga kommunala tjänster, men det måste finnas möjlighet att uppnå effektivitets- och kvalitetsvinster genom externa utförare av vissa tjänster.

I offentlig upphandling bör kommunerna väga in både ekonomiska och sociala aspekter, medan privat konkurrens inom olika kommunala områden tillåts under premisser som bibehåller eller förbättrar kostnadseffektivitet och kvalitet. Samtliga beslut rörande kommunalt ägande och verksamhet bör präglas av ett fokus på långsiktig samhällsnytta och försiktighet, snarare än att skapa tillfälliga intäkter genom försäljning av samhällsnyttiga företag eller verksamheter.

Överskottsmål

Kommunens överskott ska på längre sikt över konjunkturcykler i genomsnitt uppgå till två procent av summan av skatteintäkter och utjämning.

Effektivitetsmål

Effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i jämförbar kommungrupp. En stark ekonomi i balans utgör grunden till en växande Heby kommun. Detta är viktigt för att säkerställa åtaganden och framtida investeringar i välfärden. Det råder ett högt kostnadsläge i många av de kommunala verksamheterna utan att detta resulterar i en högre kvalitet. Kommunens största problem är att nettokostnaderna ökar mer än kommunens intäkter och statsbidrag. Detta är en utveckling som vi ser fortsätta kommande år. Långsiktig planering är av yttersta vikt och det är väsentligt att kommunen arbetar med att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramar som fullmäktige beslutat. Medvetenheten hos den politiska organisationen om att den hanterar andras pengar måste öka.

För att garantera handlingsfrihet, trygghet och förutsägbarhet ska Heby kommun ha en god ekonomi där verksamheternas positiva resultat ska uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Effektiviseringar av verksamheterna inom kommunens förvaltningar är nödvändigt för att minska på onödiga utgifter samt genomföra investeringar som minskar kommunens kostnadsläge och som möjliggör en bättre välfärd. För att förstärkningarna inom välfärden ska kunna finansieras fullt ut krävs prioriteringar.

- Budgetansvaret för respektive förvaltning följs upp kontinuerligt med detaljerade åtgärdsplaner vid större underskott inom respektive förvaltning.
- Det ska finnas tydliga prioriteringar av kommunens investeringsmedel där välfärden prioriteras.
- Kommunen ska analysera skattenivå kontra kvaliteten i välfärden i samband med varje årsbudget.
- Kommunen ska genomföra en genomlysning av kommunens styrdokument i syfte att förenkla, prioritera och begränsa antalet styrdokument.
- Kommunen ska tillvarata automatisering och digitalisering i kommunens verksamheter i syfte att effektivisera kommunala processer.
- Kommunen ska stärka upphandlingsarbete och skapa förutsättningar för att använda upphandling som ett instrument för att i första hand stimulera det lokala näringslivet, i andra hand det regionala näringslivet, i tredje hand det nationella och i fjärde hand det europeiska. Kommunens upphandlingar ska även i så stor utsträckning som möjligt, vara uppdelade så att små lokala företag ges möjlighet att delta i upphandlingarna.
- Kommunen ska kontinuerligt verka för ökad samverkan med angränsande kommuner i syfte att effektivisera kommunala processer i bland annat kommunala bolag och nämnder.
- En långtidsplanering av sänkt skatt
- Privata alternativ ska tillåtas konkurrera inom lämpliga verksamhetsområden.
- Kommunen ska inrätta ett migrationsbokslut för att redovisa invandringens kostnader.

Företagande

Heby kommun ska förbättra sin företagsservice och arbeta med kundperspektivet som utgångspunkt i handläggning av de tillstånds- och tillsynsfrågor som berör företag. Idag ligger Heby på plats 246 av 256 (2022) i svenskt näringslivs ranking. En ökad tillgång till mark och lokaler samt arbeta aktivt med att locka hit företag att etablera sig, med fokus på små och medelstora företag där de anställda är boende och verksamma i kommunens lokala näringsliv.

En av kommunpolitikens viktigaste uppgifter när det gäller goda förutsättningar för näringslivet handlar om att minimera onödig byråkrati. Kommunen ska garantera en rättssäker och effektiv handläggning av alla ärenden. Snabb, korrekt och förutsägbar tillämpning av lagar och bestämmelser skapar goda förutsättningar för företagande. Bra bemötande, hög tillgänglighet och god service från kommunens sida gentemot näringslivet ska vara självklart.

Varje nyinflyttad sysselsatt kommuninvånare innebär extra skatteintäkter samtidigt som utgifterna för ekonomiskt bistånd minskar. Tillgång på kompetent arbetskraft och ett gott företagsklimat är avgörande för sysselsättningen. Småföretagande är särskilt gynnsamt eftersom en kommun som är beroende av några få stora företag är sårbar. Därför inrättar vi Utvecklingsenheten, vars funktion ska vara att ge stöd och vägledning åt småföretagare och innovatörer.

Kommunen måste också aktivt verka för att skapa förutsättningar för konstruktiva samarbeten mellan myndigheter, näringsliv och utbildningsväsende.

Studenter kan erbjudas praktik inom kommunen, där de genom att arbeta tillsammans med yrkesverksamma tjänstemän får den nödvändiga erfarenheten för att bli intressanta för näringslivet. På så vis ökar också utsikterna för att en större andel högutbildade söker sig till och stannar kvar i kommunen.

- Kommunen ska införa servicegarantier med tydligt angivna tidsfrister till företag.
- Kostnaderna för tillstånd hålls så låga som möjligt.
- Näringslivsstrategen ska lyftas ut från Hållbarhetsenheten för att bilda en egen enhet (Utvecklingsenheten) där denna kan fokusera enbart på näringslivsfrågor.
- Kommunen ska inrätta ett dialogforum som ska stärka upp dialogen med näringslivet och föreningslivet.
- Kommunen ska verka för att skapa förutsättningar för konstruktiva samarbeten mellan myndigheter, näringsliv och utbildningsväsende.
- Studenter ska kunna erbjudas praktik i den kommunala verksamheten.

Hårdare krav på bidrag och bättre möjligheter för studenter

Kommunen ser över sina riktlinjer för att stödja invånare i behov och samtidigt främja lokalt näringsliv. Ett centralt initiativ är att samarbeta med det lokala näringslivet för att säkerställa praktik- eller lärlingsplatser för studenter, arbetssökande och personer som får försörjningsstöd. För att säkerställa engagemang och personlig utveckling, kommer de som erhåller försörjningsstöd att uppmanas att delta i arbetsfrämjande åtgärder som matchar deras arbetsförmåga. Detta inkluderar jobbsökande och deltagande i andra aktiviteter som kommunen erbjuder.

Ett nytt förslag är att kommunen ska överväga att betala ut försörjningsstöd till den partner i hushållet som bedöms vara bäst lämpad att sköta ekonomin vid samboskap. För att säkerställa att stödet används på rätt sätt, planerar kommunen också att introducera en strängare försörjningsstödsnorm och genomföra regelbundna hembesök för de som erhåller stödet under en längre period.

Då avsikten är att med fast beslutsamhet upprätthålla rättvisa förhållanden, ska kommunen ha nolltolerans mot bidragsfusk. Varje fall av misstänkt fusk kommer att rutinmässigt rapporteras till polisen.

Vid rekrytering av tjänstemän till kommunen ska boende i Heby kommun ges företräde vid i övrigt lika meriter. Denna strategi syftar till att stärka lokal samhörighet och engagemang, och skapa en starkare känsla av gemenskap.

- Kommunen ska verka för att det lokala näringslivet ska kunna erbjuda praktikplatser eller lärlingsplatser till studenter, arbetssökande eller personer som erhåller försörjningsstöd.
- Personer som erhåller försörjningsstöd ska vara skyldiga att delta i arbetsfrämjande åtgärder motsvarande bedömd arbetsförmåga, inklusive jobbsökande och att kommunen ska säkerställa att sådan verksamhet finns. Alla försörjningsstöd i kommunen ska kombineras med krav på individuell motprestation.
- Kommunen ska utreda möjligheten att inarbeta rutiner att i de hushåll där samboskap finns i regel betalar ut försörjningsstöd till den part som anses lämpligast att hantera ekonomin.
- Kommunen ska införa en restriktiv försörjningsstödsnorm.
- Kommunen ska som huvudregel göra regelbundna hembesök vid långvarigt erhållande av försörjningsstöd.
- Kommunen ska ha nolltolerans mot bidragsfusk och ska ha som huvudregel att alltid polisanmäla dessa.
- Vid lika meriter i övrigt ska anställning av tjänstemän boende i Heby kommun prioriteras.

Trygghet, säkerhet och samhällets beredskap

Den som bor, arbetar eller besöker Heby kommun ska alltid känna sig trygg, det är en av kommunens viktigaste uppdrag. Heby kommun har traditionellt sett varit, och är en förhållandevis trygg kommun, men för att vi ska fortsätta vara det måste förstärkningar göras för att öka säkerheten i samhället så att invånarna kan känna sig trygga.

Kommunen bör prioritera invånarnas trygghet och säkerhet genom flera insatser. Stödet till frivilligorganisationer som nattvandring och kvinnojourer ska ökas för att bekämpa våld i nära relationer. Trygghetsskapande insatser, såsom förbättrad belysning på allmänna platser, ska förstärkas. Tiggeri på offentliga platser ska förbjudas för att bekämpa människohandel. Vidare ska kommunen arbeta proaktivt mot skadegörelse och klotter, installera trygghetskameror på riskområden, verka för att öka polisnärvaron och undersöka möjligheterna till att anställa eller hyra in lokala ordningsvakter som kan patrullera otrygga områden. Slutligen bör gatubelysningen på tillfartsvägar alltid tändas i skymning.

- Kommunen ska stötta frivilligorganisationer som verkar för ökad trygghet och säkerhet, till exempel genom nattvandring, grannsamverkan och kvinnojour. Vi vill öka arbetet mot våld i nära relationer. Idag finns människor som utsätts för våld i nära relationer vilket leder till en otrygghet i hemmet. Våld kan förekomma i alla relationer och det är viktigt att den våldsutsatta får det stöd som den behöver.
- Kommunen ska förstärka det systematiska arbetet med trygghetskapande insatser, såsom till exempel belysning på allmänna platser.
- Kommunen ska förbjuda tiggeri på allmänna platser i ordningsföreskrifterna.
- Kommunen ska arbeta med aktiva åtgärder vid skadegörelse och klotter.
- Kommunen ska sätta upp trygghetskameror på särskilt utsatta platser.
- Kommunen ska verka för en ökad polisnärvaro.
- Kommunen ska utreda möjligheten att anställa ordningsvakter som kan patrullera otrygga områden vid behov.
- Kommunens arbete med civilt försvar och säkerhetsskydd ska förstärkas.
- Kommunen ska verka för att den belysning som finns på Trafikverkets vägar in till kommunens samhällen alltid ska vara tänd när mörkret faller in.

Näringslivsstrategerna och arbetsmarknadsenheten ska bli Utvecklingsenheten

Hållbarhetsenheten i Heby kommun jobbar med Agenda 2030:s målsättningar som fokus, vilka omfattar ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. I enheten finns specialister som miljöstrateg, näringslivstrateg, landsbygdsutvecklare, samt strateger för närvård och social hållbarhet. Deras gemensamma mål är att förstärka och samordna det befintliga hållbarhetsarbetet inom kommunen.

Vi vill i stället omorganisera delar av Hållbarhetsenheten och Arbetsmarknadsenheten till en Utvecklingsenhet med primärt näringslivsstrategier som har ett primärt uppdrag att stödja och främja företagande och industriell utveckling i kommunen. Inom enheten ska kompetenser inom näringslivsutveckling, industriinnovation och företagsamordning ingå. Genom att samla dessa kompetenser på ett ställe är syftet att skapa en starkare och mer sammanhängande strategi för att stödja företags och industriell tillväxt. Enhetens huvudmål är att leda och samordna kommunens insatser för att stärka det lokala näringslivet. Detta inkluderar att identifiera företagets behov, skapa samarbeten mellan lokala företag, samt att främja innovation och tillväxt inom näringslivet. En viktig del av enhetens arbete är att stödja små och medelstora företag. Detta genom att erbjuda vägledning, nätverkande möjligheter och resurser för att hjälpa dem att växa och vara framgångsrika i en alltmer konkurrenskraftig marknad. För att ytterligare stärka kommunens position som en företagsvänlig plats, arbetar Utvecklingsenheten även med att främja samarbete och kunskapsdelning mellan företag.

- Kommunen ska skifta fokuset till att arbeta med företagsutveckling i stället för Agenda 2030 frågor.
- Kommunen ska bryta ut delar av Hållbarhetsenheten samt Arbetsmarknadsenheten till Utvecklingsenheten och bryta ut kompetenser som ska jobba med företagsutvecklingsfrågor.

Tätare medborgardialog och lokala folkomröstningar

En av de viktigaste beståndsdelarna i en demokrati är att medborgarna bereds största möjliga inflytande i beslutsprocesserna före, under och efter att beslut är fattade. Vilket visade sig extra tydligt med besluten kring Tallgården. Det är viktigt att man har möjlighet att påverka och ställa politiker till svars för dessa. Därför måste insynen, transparensen och redovisningen av fattade beslut bli mer lättillgänglig för kommunens medborgare.

- Kommunen ska hålla en tätare medborgardialog i större frågor, exempelvis i frågor som berör skola, vård och omsorg.
- Kommunen ska verka för att hålla fler folkomröstningar i viktiga lokala frågor.

Kommunen ska bli mer digitalt tillgänglig.

Kommunens närvaro på internet ska kraftigt byggas ut och förbättras. Det ska vara enkelt att följa nämnder och styrelsers verksamhet och de överväganden som lett fram till besluten som fattas. Detta ska ske genom att alla tillgängliga dokument läggs ut på kommunens webbplats.

Nämndssammanträden ska svara öppna för allmänheten, i den mån sekretess inte är påkallat eller andra skäl förhindrar detta. En förutsättning för att ha en levande demokrati är att korrekt, saklig och aktuell information finns lättillgänglig för att medborgarna utifrån sina värderingar och prioriteringar ska kunna hålla sig informerade om kommunens arbete. Slutligen ska kommunikation om fattade beslut föras ut så snabbt som möjligt på kommunens webbplats.

- Kraftigt utöka och förbättra kommunens närvaro på internet.
- Lättillgängliggöra nämnders och styrelsers verksamhet och beslutsprocesser på webbplatsen.
- Hålla nämndssammanträden öppna för allmänheten, med undantag för sekretessärenden.
- Säkerställa korrekt, saklig och aktuell information för medborgarna.

Se över medlemskap i olika organisationer

Många av de organisationer som kommunen är medlem i ger för närvarande inte den utväxling som skattebetalarna förväntar sig för sina pengar. Det är av yttersta vikt att dessa medlemskap ses över noggrant. Det bör genomföras en grundlig genomlysning av samtliga organisationer kommunen har band till. Målet med översynen är att säkerställa att nyttan av varje medlemskap eller ägande verkligen överensstämmer med de resurser som investeras. Om detta inte är fallet bör kommunen avsluta medlemskapet eller sälja sin andel. På så sätt kan vi säkerställa att skattebetalarnas pengar används på det mest effektiva sättet.

- Begära utträde ur Mälardalsrådet.
- Begära utträde ur Förbundet Agenda 2030
- En översyn ska säkerställa att nyttan av varje medlemskap eller ägande verkligen överensstämmer med de resurser som investeras. Om detta inte är fallet bör kommunen avsluta medlemskapet eller sälja sin andel.

Stoppa anvisningar av invandrare till kommunen

Sverige har under decennier haft ett exempellöst generöst regelverk för invandring. Nära två miljoner utlänningar har valt Sverige som slutdestination, varav nästan en miljon har kommit som asylinvandrare. Konsekvenserna för det svenska samhället på områden som spänner från arbetsmarknad och skola, till brottsutveckling, sammanhållning och offentlig ekonomi – är svåra att överskatta. Invandringen har inte varit bra för Sverige.

Sveriges kommuner har tvingats ta ett orimligt tungt ansvar för statens misslyckade invandrings- och integrationspolitik. På senare år har trycket ökat ytterligare i takt med att invandrarna blir fler. Sverigedemokraterna menar att kommunerna gemensamt måste sätta ned foten för att få till stånd en förändring.

- Kommunen ska verka för att begränsa invandringen så långt det går inom lagens ramar.

Ett arbete mot psykisk ohälsa

Kommunerna har ett viktigt ansvar för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa. Kunskapen om psykiska sjukdomar är låg och det finns fortfarande fördomar mot personer med sådana besvär. Mental Health First Aid (MHFA) är ett utbildningsprogram framtaget i Australien som kan ge kunskap och verktyg för att agera i akuta situationer och hjälpa människor med psykiska problem. Kommunerna bör erbjuda regelbundna utbildningar i "första hjälpen" för psykisk ohälsa till skol- och vårdpersonal samt andra som möter personer i riskzonen. De bör också samarbeta med experter inom området psykisk ohälsa och självmordsprevention för att hålla sin personal uppdaterad om den senaste forskningen och kunskapen. Vi anser att kommunerna har en viktig roll att spela i att förebygga självmord och främja psykisk hälsa, och det är hög tid att aktivt arbeta med detta.

- Kommunen ska verka för att utbilda sin personal i MHFA där det uppstår ett behov.
- Kommunen ska se till att hålla temadag/ar i skolorna om psykisk ohälsa.

Turismen i Heby kommun och vid Östa naturreservat

Kommunstyrelsen bör initiera en långsiktig turismutvecklingsplan för Östa-området genom att ge Kultur- och fritidsnämnden detta uppdrag. Målet är att skapa en klar vision som lyfter fram Östas unika naturreservat vid Dalälven, med dess blandning av sandstränder, åsbarrskogar och myrområden som Stormossen och Joksmossen. Genom att samarbeta med lokala näringslivet, Nedre Dalälven Utvecklings AB (NEDAB) och Upplandsstiftelsen, som har ett djupt engagemang i områdets naturvård, syftar man till att göra Östa till en hållbar och attraktiv destination för både turister och entreprenörer. Denna samordnade insats har potential att inte bara stimulera ekonomisk tillväxt genom nya arbetstillfällen och invånare, men också att bevara områdets rika biologiska mångfald och skönhet.

- Kommunstyrelsen ger Kultur- och fritidsnämnden uppdraget att formulera en strategi kring turismen för Östa-området.
- Kommunen ska stärka samarbetet med näringslivet, NEDAB och Upplandsstiftelsen för att främja Östa som en destination för både turister och entreprenörer.
- Nyttja Upplandsstiftelsens kunskap om områdets naturvård för att säkerställa en hållbar turismutveckling som bevarar områdets biologiska mångfald.

Kommunens miljöarbete

Kommunen bör prioritera mätbara lokala miljömål, särskilt inom områdena för den närliggande miljön och vattenkvalitet. Medan globala initiativ som Agenda 2030 kan verka viktiga, ligger kommunens största inflytande och ansvar i att direkt adressera och förbättra den lokala miljön. Genom att fokusera på dessa konkreta lokala mål kan kommunen verkligen göra en skillnad och bidra till en hållbar framtid för sina invånare.

Heby kommun ska inte lämna "Hållbarhetslöftena", ett frivilligt åtagande inom Uppsala län, bestående av minst 73 löften som kommuner och regioner frivilligt kan förbinda sig att arbeta med. Även om intentionerna med dessa löften är goda, ifrågasätter vi avkastningen på de insatser som krävs. Kommunens primära fokus bör vara på konkreta lokala miljöinsatser, snarare än byråkratiska rapporteringar. Därför vill vi jobba på att förbättra vattenkvaliteten i kommunen och sanera mark från föroreningar. Heby kommun har flera vattendrag som är konstaterat förgiftade och riskerar att skada människor, djurliv och växtliv. En plan för återställande av dessa vattendrag bör arbetas fram i samarbete med länsstyrelsen och inom ramen för EU-bidrag. Målet är att prioritera invånarnas välmående och stärka samhällsbyggnaden. Vi vill även signalera att i ekonomiskt pressade situationer måste man välja insatser som direkt gynnar medborgarna i kommunen.

Under 2022 använde Heby kommun 32,633 liter HVO100 som är en typ av biodiesel som används av kommunen är ett av det dyraste drivmedlet på marknaden idag och som kostar kommunen hundratusentals kronor. Vi ser kritiskt på användningen ur flera synvinklar, dels för att det är dyrt och vi inte anser att skattebetalarna ska vara med och uppfylla utopiska miljömål när kärnverksamheten lider svåra nedskärningar men även för att HVO inte är så miljövänligt som det framställs som. HVO innehåller både PFAD, palmolja (4% vardera) och slaktrester från Australien. Studier har även visat att HVO både släpper ut högre halter av skadliga kväveoxider och har lägre energivärde än vanlig diesel. Även Riksrevisionen har kommit fram till liknande slutresultat och klassar inte HVO som miljövänligt.

Därför ser vi också negativt på inköp av rena elbilar och dieslbilar som tankas med just HVO. Vi ser dock positivt på laddhybrider då dessa passar Heby kommuns geografiska område bra och då laddinfrastrukturen för rena elbilar inte riktigt är tillfredställande för tillfället.

- Kommunen ska fördjupa samarbetet med Region Uppsala och Regionala utvecklingsnämnden med att identifiera platser där laddinfrastruktur kan etableras.
- Kommunen ska arbeta för minskad energianvändning för att spara pengar.
- Kommunen ska minska matsvinnet och använda mer närproducerat och säsongsanpassad mat i kommunens verksamheter. Vid upphandling ska närproducerad mat prioriteras till de kommunala verksamheterna. Kommunen ska även ställa krav på att livsmedel ska vara producerat i enlighet med svensk lag gällande djurskydd och miljökrav.
- Kommunen ska verka för att underlätta för företag och invånare att göra rätt ur miljösynpunkt.

- Fasa ut HVO och tanka fordon i kommunens verksamhet med traditionell diesel.
- Heby kommun ska inte teckna ett hållbarhetslöfte med Länsstyrelsen.
- Kommunen ska verka för att köpa in eller leasa hybridbilar istället för rena dieselbilar eller rena elbilar.
- Kommunen ska verka för att ta fram en plan på att sanera/återställa förorenade vattendrag och marker, exempelvis genom dialog med Länsstyrelsen och Region Uppsala/Regions Stockholms EU-kontor.

Skydds jakt på varg

Varg syns allt oftare till i de olika samhällena runt om i Heby Kommun. De har gått längs med gator och mellan husen. Det finns en risk att vargen ger sig på tamboskap, husdjur och i värsta fall människor när den kommer så in nära på. Ett exempel är skolan i Huddunge som den 7/2 2023 var tvungna att hålla sin personal samt skolbarn inne på grund av vargobservation. Så sent som 2021 så var man tvungen att ha skydds jakt på varg i Tärnsjö efter att ett stort antal får blivit rivna av varg.

Frågan om trygghet lyfts som ett inriktningsmål inom kommunen, vi anser därför att även denna fråga bör vara prioriterad.

- Att Kommunen skall verka för att stoppa etablering av nya vargrevir inom kommunen.
- Att kommunen skyndsamt vid händelse av varg som rör sig inom tätbebyggt område samt river tamboskap ansökan om skydds jakt skickas till Länsstyrelsen.

Kommunfullmäktige och dess sammanträden

Heby kommuns fullmäktigeförsamling har idag 41 ledamöter, ett antal som krävs i kommuner med över 16 000 röstberättigade, Heby hade vid valet 2022 cirka 11 000 röstberättigade medborgare. Vi tycker att det är onödigt med en sådan stor församling då kommunallagen endast kräver 31 ledamöter i Hebys fall. Något som skulle spara skattebetalarna hundratusentals kronor årligen. Men eftersom Heby kommun består av många utspridda orter så ser vi ett värde i att ha en god demografisk representation, därför anser vi att 31 är ett rimligt antal ledamöter. Utöver det så saknas det ett modernt voteringsystem samt att politiker som har förtroendeuppdrag får ut en iPad av både Uppsala Regionfullmäktige samt Heby kommunfullmäktige.

- Minska Heby kommunfullmäktiges storlek till 31.
- Utred möjligheten till digitala voteringsystem.
- Utred möjligheten att koppla på Heby kommuns IT-lösningar på surfplattan för förtroendevalda i både Region Uppsala och Heby kommun på en och samma surfplatta.

Myggbekämpning

Periodvis besväras stora mängder mygg, människor som vistas utomhus i områdena kring nedre Dalälven. Enligt Naturvårdsverket finns det en nödvändighet att ta itu med detta problem. Vår analys indikerar att det under de tre kommande åren, inte verkar finnas förutsättningar för att implementera alternativa lösningar som tillräckligt adresserar myggproblemet. Följaktligen anser vi att det finns ett stort allmänintresse att genomföra bekämpningsåtgärder med hjälp av VectoBac G®. Parallellt med detta fortgår arbetet för att utveckla alternativa strategier för att lösa problemet.

- Region Uppsala ger 614 tkr för 2024 till NEDAB (Nedre Dalälven Utvecklings AB, myggbekämpning), vi vill föra ett samtal med regionen och se om det är möjligt att utöka budgeten för nästkommande år.

Kommunen ska aktivt verka för att minska invasiva arter.

Invasiva arter, som jättebjörnlöka, blomsterlupiner, jättebalsamin, mink och gul skunkkalla, hotar vår biologiska mångfald och stör de lokala ekosystemen. För att hantera denna utmaning måste kommuner vidta proaktiva åtgärder. En avgörande startpunkt är att sprida kunskap. Genom att initiera informationskampanjer kan kommunen upplysa både allmänheten och markägare om riskerna med dessa arter och hur man effektivt hanterar dem.

Övervakning är också nyckeln. Med en effektiv övervakningsmekanism på plats kan kommunen snabbt upptäcka och åtgärda nya hot. Och när en invasiv art väl identifierats, är snabba åtgärder avgörande – alltifrån manuell borttagning till biologisk eller i vissa fall kemisk bekämpning.

Men ingen kommun är en ö, och invasiva arter känner inga gränser. Därför är samarbete med grannkommuner och Regionen och Länsstyrelsen en viktig del av strategin, samt att ta del av forskning för att bättre förstå hur dessa arter sprider sig och vilka metoder som är mest effektiva för att bekämpa dem. Genom en kombination av dessa metoder kan kommuner verkligen göra en skillnad i kampen mot invasiva arter.

- Kommunen ska uppmuntra medborgarna att anmäla förekomsten av invasiva arter.
- Kommunen ska tipsa medborgarna om hur man identifierar och hanterar invasiva arter samt information och/eller koordination med rätt förvaltning eller myndighet.

En tillgänglig kommun för funktionsnedsatta.

Kommunen bör uppmuntra företagare att anpassa bostäder, kaféer, butiker och andra lokaler för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar. Detta syftar till att förbättra tillgängligheten i det offentliga rummet och främja samhörighet bland invånarna i Heby kommun. Även kommunens badplatser bör var anpassade för personer med funktionsnedsättningar och väl anpassad med hjälpmedel för att kunna ta sig ner till vattnet.

- Upplysa företag om tillgänglighetsanpassning.
- Tillgänglighetsanpassa kommunens badplatser.

Stöd till lantbrukare och djurägare genom utlåning av kommunal gräsmark

Med tanke på torra och varma somrar som 2023 innebar, är det av yttersta vikt att vi tillsammans finner lösningar som stödjer våra lokala lantbrukare och djurägare. Krisår som medför osäkerhet kring tillgången på foder och bete till våra djur, vilket hotar vår livsmedelsproduktion och det lokala näringslivet.

För att möta denna behovet vill vi erbjuda lantbrukare och djurägare möjligheten att nyttja kommunal gräsmark och vall utan kostnad.

Många av kommunens ytor är optimala för slätter, medan en del kan vara passande för bete. Om man är en lantbrukare eller djurägare och är intresserad av att nyttja dessa ytor, ska man anmäla sitt intresse till kommunen. Det är viktigt att notera att ansökningarna hanteras på en "först till kvarn"-princip under sommarmånaderna.

När det kommer till användningen av gräset, förväntas lantbrukaren eller djurägaren klippa gräset på egen hand, utan någon form av ersättning. Som kompensation får dock gräset användas utan kostnad, men det är viktigt att poängtera att gräset endast ska användas som föda till den enskilda lantbrukarens eller djurägarens djur. Vidareförsäljning av gräset är inte tillåten. Om en specifik yta stänglas in för att användas som bete, bör stängslet tas ner när betessäsongen är över.

- Kommunen ska upplåta kommunal vall och betesmark avgiftsfritt till lantbrukare eller djurägare.

Utbildningsnämnden

Säkerhet, trygghet och en högkvalitativ skola är avgörande faktorer när människor överväger att flytta till en kommun. Om dessa faktorer brister, riskerar kommunen att förlora invånare och därmed skatteintäkter, vilket påverkar skolans kvalitet. Politiken ska skapa bra förutsättningar för utbildning utan att gå in på detaljer. Förskolan är starten för allt lärande, därför bör det satsas på färre barn per grupp. Lärarnas auktoritet är central för ett effektivt klassrum.

För att hantera mobbning effektivt behövs utbildning av personal och en stärkt samverkan mellan skola och socialtjänst. Den drabbade eleven ska inte behöva byta klass, snarare ska mobbaren göra det. Jourklasser kan vara en lösning för att ge alla elever rätt stöd. En nolltolerans mot mobbning är nödvändigt och skolorna ska vara drogfria, med proaktiva insatser och samarbete med anti-narkotika-organisationer. Även polisen bör regelbundet besöka skolor för att stärka bandet med eleverna.

Vuxennärvaron i skolor bör förstärkas, delvis genom ett "klassmorfar/mormor"-system som även bygger broar mellan generationer. Vid rekrytering ska belastningsregister kontrolleras för säkrare skolor. Mobilförbud på skolor skulle förbättra arbetsron och minska risken för mobbning via sociala medier.

- Kommunen ska se över möjligheten och behovet av lärarassistenter i kommunens skolor. Samt se över kompetensen på befintliga lärarassistenter.
- Lärare ska ha bra förutsättningar för att kunna fokusera på undervisning.
- Vi vill satsa på karriärmöjligheter och mindre administrativ börda för lärarna i kommunen. Vi menar att detta är en avgörande faktor för att kunna locka de bästa lärarna till kommunen och nå målet om en bra skola för våra barn. Lärarnas auktoritet och status är av yttersta vikt för ordning och reda i klassrummet, vilket i sin tur leder till bättre studiemiljö för eleverna.
- Utred lönenivån på kommunens lärare för att säkerställa att Heby kommun har möjlighet att konkurrera med andra kommuner om de bästa lärarna.
- Rektorer ska få stöd och utbildning för att kunna utveckla sitt ledarskap.
- Temadag i psykisk ohälsa.

Elevers hälsa och välmående

Bunkeflomodellen har under de senaste åren fått mycket uppmärksamhet som en banbrytande pedagogisk modell. Den sätter rörelse och fysisk aktivitet i centrum för elevernas skoldag, vilket inte bara främjar deras hälsa utan också stärker elevernas prestationer. Forskning visar att elever som regelbundet är aktiva under skoldagen upplever ökad koncentration, bättre minne och överlag förbättrad kognitiv förmåga.

Vi inser vikten av att skapa optimala förutsättningar för våra elever och därför vill vi införa Bunkeflomodellen i vår kommun. Men för att fullt ut kunna dra nytta av modellens fördelar behöver vi också säkerställa att våra fysiska miljöer stödjer och främjar rörelse. Det innebär att skollokaler och skolgårdar måste hålla hög kvalitet. En särskild vikt bör läggas vid toaletter och omklädningsrum, som ofta är platser där eleverna spenderar tid både före och efter fysiska aktiviteter. Dessa utrymmen måste vara rena, välunderhållna och inbjudande, vilket signalerar till eleverna att deras välbefinnande är en prioritet.

Dessutom är det av yttersta vikt att maximera den tid eleverna faktiskt spenderar i klassrummet. Vi måste ifrågasätta dagens system där elever skjutsas mellan olika skolor för ämnen som slöjd. Denna transporttid skulle kunna användas mycket mer produktivt i en lärandemiljö. Därför vill vi utreda möjligheten att sätta stopp för dessa onödiga förflyttningar och istället säkerställa att eleverna har tillgång till de resurser de behöver på sin hemskola.

Genom att införa Bunkeflomodellen och samtidigt fokusera på kvaliteten i våra skolmiljöer tror vi att vi kan skapa en optimal lärandeupplevelse för alla elever i kommunen.

- Kommunen ska verka för att införa Bunkeflomodellen eller liknande system.
- Kommunens skollokaler och skolgårdar ska hålla en hög kvalitet. Toaletter och omklädningsrum måste hålla en särskilt god kvalitet och renlighet.
- Kommunen ska utreda möjligheten att sluta skjutsa runt elever till och från olika skolor i bland annat slöjdämnen. Studietiden ska inte gå åt att åka buss.

En förskola där barn möter djur och natur

Genom att tidigt stifta bekantskap med djur och natur utvecklar barn en genuin känsla av ansvar. När de tar hand om djur lär de sig vikten av regelbundenhet, oavsett yttre omständigheter, och de växer med insikten att alla levande varelser har sina egna behov och känslor.

Dessutom får barnen en ögonöppnande upplevelse av matens ursprung. Istället för den vanliga föreställningen att maten "kommer från butiken", får de en direkt förståelse för jordbruksprocessen och hur det vi äter är kopplat till naturen. Denna närhet till naturen, bevisligen, främjar inte bara barnens psykiska hälsa utan även deras kreativitet och koncentrationsförmåga.

På en 4H-inspirerad förskola får barnen även chansen att skaffa sig praktiska färdigheter bortom den vanliga skolundervisningen. Här kan de lära sig allt från att odla egna grödor till att sköta om djur, vilket inte bara är lärorikt utan också stärker deras självförtroende. Gemenskap och samarbete står i centrum när barnen tillsammans tar sig an uppgifter på gården, vilket förstärker deras teamkänsla och samarbetsförmåga.

- Kommunen ska verka för att skapa förskolor inspirerade från konceptet 4H-gård.

Lugn och ro i skolan

Vår ambition är att skapa en lugn och gynnsam lärandemiljö för alla elever. Därför ska vi säkerställa att mobilförbudet i skolorna strikt efterlevs för att minimera störningar och maximera fokus på studier. Dessutom är det av yttersta vikt att snabbt och effektivt hantera de elever som stör lektionerna eller mobbar andra. Vi vill därför omgående utreda möjligheten att flytta dessa elever till en särskild elevgrupp eller jourkola, där de kan få det extra stöd och resurser de behöver. Vidare, för att säkerställa en mer personlig och effektiv pedagogik, ska kommunen sätta upp mål om att minska antalet barn i barngrupperna på förskolan och i klassrummen. Vi tror att dessa åtgärder kommer att främja en mer kvalitativ och fokuserad utbildning för alla våra elever.

- Kommunen ska säkerställa att ett mobilförbud i skolorna efterlevs.
- Kommunen ska ge berörda nämnder i uppdrag att skyndsamt utreda möjligheten att inrätta ett system för att flytta elever som mobbar andra eller stör lektionerna till en elevgrupp eller jourkola med extra resurser och stöd.
- Kommunen ska ha målsättningen att minska nivån på förskolans barngrupper till max 15 barn per grupp.
- Kommunen ska ha målsättningen att minska nivån på grundskolans klasser till max 20 barn per grupp.
- Klassmorfar/mormorssystemet ska införas.

Eleven som behöver det där lilla extra

För att ge alla elever en chans till en skolgång som anpassas efter deras individuella behov överväger kommunen flera förbättringsåtgärder. En av dessa är att skapa en särskild "fokusklass", där personal med specialkompetens kan erbjuda skraddarsydd undervisning för elever med särskilda behov. Det är av yttersta vikt att barn och elever i behov av extra stöd identifieras och får nödvändigt stöd så tidigt som möjligt i sin skolgång. För att ge optimalt stöd till elever med ADHD och andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, ska dessa utredas tidigt. Genom att snabbt identifiera och adressera dessa behov kan eleverna få den hjälp de behöver från första början.

Sommarskola kommer även att uppmuntras för de elever som inte uppnått godkända betyg i svenska, matematik och engelska. Detta för att ge dem en möjlighet att förstärka sina kunskaper och uppnå skolans mål. För att ytterligare individualisera undervisningen, ska kommunen också undersöka möjligheten att dela upp grundskoleklasserna i kärnämnen – med fokus på svenska, engelska och matematik – i tre olika grupper. Dessa grupper ska vara anpassade efter elevernas kunskapsnivå och inlärningsförmåga.

Vidare är det viktigt att erkänna att elever som är särskilt begåvade behöver särskild uppmärksamhet. Dessa elever ska inte förväntas agera som extra lärare i sina klasser. Istället behöver de möjligheten att studera i ett tempo som matchar deras kapacitet. Därför ska kommunen undersöka möjligheten att låta dessa elever avancera en årskurs i de ämnen där de särskilt utmärker sig.

- Se över möjligheten att skapa en fokusklass där personal med specialkompetens undervisar elever med specialbehov.
- Barn och elever i behov av extra stöd ska få det tidigt.
- ADHD och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ska identifieras för att ge rätt behov så tidigt som möjligt.
- Sommarskola ska uppmuntras för elever som inte uppnått godkända betyg i svenska, matematik och engelska.
- Kommunen ska utreda möjligheten att inrätta ett system där grundskoleklasserna i kärnämnen med fokus på svenska, engelska, matematik, delas upp i tre olika grupper anpassade efter individernas kunskap och inlärningsförmåga.
- Elever som är särskilt begåvade ska inte agera som extra lärare, de måste få studera i ett tempo som passar dessa elever. Kommunen ska utreda möjligheten att flytta upp dessa elever en årskurs i vissa ämnen.

En drogfri och trygg skola

Säkerhet och trygghet i våra skolor är av yttersta vikt. Därför vill vi förstärka skolan med en rad åtgärder för att skydda både personal och elever. Vid alla nyrekryteringar till kommunens skolor, oavsett tjänstens karaktär, kommer det nu att krävas utdrag ur belastningsregistret. Detta gäller även för tjänster som inte direkt hanterar barn.

För att öka beredskapen inför potentiella säkerhetshot kommer all skolpersonal erbjudas utbildning inom Pågående dödligt våld (PDV), i synnerhet med de islamistiska terrorhot som är riktat mot vårt öppna och demokratiska samhälle. Vi vill även inför rutiner för vad man som personal gör om en eller flera gärningsmän med vapen tar sig in på skolorna med onda avsikter. Dessutom kommer kommunen att årligen anordna särskilda utbildningar i brand- och säkerhet, riktade till både lärare och elever, för att säkerställa att alla vet hur de ska agera vid eventuella incidenter.

Drogproblematik i skolan är en annan viktig fråga som kommunen bör ta på stort allvar. En ny drogpolicy kommer därför att upprättas för skolorna. Denna policy kommer att inkludera åtgärder som möjligheten att tillkalla polis för att söka av skolans lokaler med narkotikahund vid misstankar om förekomst av droger.

Slutligen, för att skapa en tryggare skolmiljö och bygga broar mellan ungdomar och rättsväsendet, ska kommunen verka för en ökad polisnärvaro i skolorna. Detta initiativ syftar också till att ge eleverna en bättre förståelse för polisens arbete och dess roll i samhället.

- Vid nyrekrytering av personal till kommunala skolor ska utdrag ur belastningsregistret vara ett krav även för tjänster som inte hanterar barn direkt.
- Kommunen ska erbjuda personalen i kommunala skolor utbildning inom Pågående dödligt våld (PDV).
- Upprätta rutiner för vad som ska ske om en eller fler gärningsmän med vapen eller våldskapital tar sig in på skolorna.
- Upprätta en drogpolicy för kommunens skolor där bland annat polis kan tillkallas och söka av lokalerna med narkotikahund vid behov.
- Kommunen ska årligen anordna utbildning i brand-och säkerhet för lärare och elever.
- Kommunen ska verka för en ökad polisnärvaro samt förståelse för polisens arbete i kommunens skolor.

Minimal hemspråksundervisning

Hemspråksundervisning har länge varit en del av skolsystemet, men den vetenskapliga grunden för dess positiva effekter på lärande är svag. Många menar att det är viktigt att bevara och stärka sitt hemspråk, och detta är en lovärd tanke. Dock, när det kommer till reellt lärande och akademiska framsteg, finns det begränsade bevis för att hemspråksundervisning direkt bidrar till bättre resultat i andra skolämnen.

Vidare förstärker hemspråksundervisningen en djupt orättvis situation i våra skolor. I praktiken innebär denna undervisning att elever som deltar i den får tillgång till en studievägledare, vilket är en resurs som många andra barn i kommunen skulle dra stor nytta av. Många elever som inte får hemspråksundervisning kämpar med sina studier utan denna värdefulla resurs. Därför framstår hemspråksundervisningen inte bara som en tveksam investering ur ett lärandeperspektiv, utan också som en reform som bidrar till ojämlikhet i utbildningen.

- Kommunen ska minska hemspråksundervisningen till minimal lagstadgad nivå. Besparingarna ska läggas på specialpedagoger som tillgodoser alla elever som behöver extra språkstöd oavsett etnicitet.

Utbildning i ekonomiförståelse

I Heby kommun har det observerats en ökande trend bland unga vuxna som nyligen avslutat sin skolgång och blivit myndiga, där många visar en brist på förståelse för hur man hanterar pengar, upprättar en hushållsbudget och undviker skuldfällor. Detta har lett till att flera av dessa ungdomar faller offer för skuldfällor, särskilt med snabbblån såsom SMS-lån. För att motverka detta problem och ge ungdomarna de verktyg de behöver för att ta ansvarsfulla ekonomiska beslut i vuxenlivet föreslås en obligatorisk utbildningsmodul inom ekonomi och hushållsbudget i grundskolan.

Genom att införa en ekonomi- och hushållsbudgetutbildning i Heby kommuns grundskolor kan vi ge våra ungdomar de färdigheter de behöver för att ta informerade och ansvarsfulla ekonomiska beslut genom hela livet. Kursen bör inkludera ämnen som hushållsbudgetering, introduktion till banktjänster, förståelse för räntor och skulder, samt riskerna med snabbblån. Utöver teori ska eleverna genomföra praktiska övningar, exempelvis att skapa en månadsbudget eller hantera oväntade utgifter, för att bättre förbereda dem för verkliga ekonomiska situationer. Detta kommer inte bara att gynna dem individuellt, utan även samhället i stort genom att minska antalet personer som hamnar i skuldfällor och ekonomiska svårigheter.

- Kommunen ska verka för att införa en frivillig mer djupgående ekonomi- och hushållsbudgetutbildning än läroplanen säger i kommunens grundskolor.

Föräldransvar vid vandalisering i skolmiljön

Varje år rapporteras om skadegörelse på skolor som leder till stora ekonomiska förluster för kommunerna. I vissa fall har dessa kostnader uppgått till betydande belopp, exempelvis när fönster för 150 000 kronor förstördes på Sofiedalskolan i Valbo, Gävle kommun.

Automatiska brandlarm på Hebys skolor, ofta utlösta av elever som ett skämt, har också kostat skolan avsevärda summor. Varje falsklarm utan riktig anledning kostar skolan 6 000 kronor. Dessa falsklarm binder upp brandkårens resurser, vilket kan ha allvarliga konsekvenser om en riktig brand skulle uppstå parallellt.

Enligt skadeståndslagen (SkL) föreligger ett principalansvar för vårdnadshavare, vilket innebär att föräldern har ett skadeståndsansvar även om ingen vårdslöshet från föräldrarnas sida har förekommit (3 kap. 5 § SkL). Denna skadeståndsskyldighet är begränsad till högst en femtedel av prisbasbeloppet per skadehändelse (3 kap. 5 § andra stycket SkL). Det finns dock möjlighet till jämkning, särskilt om skadeståndsansvaret skulle framstå som orimligt med tanke på föräldrarnas insatser för att förhindra brott (3 kap. 6 § SkL). Något som man också gjorde i fallet i Sofiedalsskolan, där elevens föräldrar fick stå för delar av kostnaden.

- Kommunen, i enlighet med skadeståndslagen ska aktivt kräva skadestånd av vårdnadshavare när deras barn begår skadegörelse eller andra brott inom skolans område.
- Vid upprepade falsklarm orsakade av en elev, bör elevens vårdnadshavare stå för kostnaden.
- Kommunen ska införa en policy för att informera föräldrar om deras ansvar och potentiella ekonomiska konsekvenser om deras barn begår brott.
- Skolan ska hålla informationskampanjer för att upplysa både elever och föräldrar om vikten av att undvika skadegörelse och de potentiella konsekvenserna av sådana handlingar.

Kultur- och fritidsnämnden

I Heby kommun finns ett brett utbud av idrottsmöjligheter. Idrotten är viktig för folkhälsan då den i sig innebär fysisk stimulans, men bidrar även till konkurrens till fritidsaktiviteter som innefattar exempelvis alkoholkonsumtion. Idrottsplatserna är också en viktig mötespunkt för invånarna och bidrar därmed till att öka tilliten och tryggheten i kommunen.

Den ideella sektorn utgör en tredje betydelsefull sfär inom det svenska samhället vid sidan av det privata näringslivet och den offentliga sektorn. De ideella föreningarna, idrottslivet och de religiösa församlingarna är samlingspunkter och erbjuder alla arbete stärker det sociala kapitalet i samhället och har en stor betydelse för bland annat kulturarvets bevarande, kunskapsutvecklingen, folkhälsan och demokratin.

Starka lokalsamhällen och en trygg och levande hembygd präglad av en stark medborgaranda, där människor oegennyttigt tar ansvar för samhället och andra medborgares välbefinnande, är en viktig faktor i byggandet av det goda samhället. Vi ser sambandet mellan motion och folkhälsa. En mycket viktig del av folkhälsoarbetet är att människor uppmuntras att aktivera sig på regelbunden basis, särskilt barn och ungdomar. Idrottsrörelsen är en del av den svenska folkrörelsetraditionen och spelar som sådan en stor roll inte bara för människors hälsa utan även för demokratisk och social fostran och erbjuder dessutom en meningsfull och innehållsrik fritid fri från kriminalitet och missbruk.

Särskilt framgångsrika idrottsföreningar och enskilda utövare kan sätta hemkommunen på kartan och bidrar på så sätt till den lokala tillväxten. Kommunen har mycket att vinna på att stödja det lokala idrottslivet, i stort såväl som smått. Tillgänglighet och mångfald vad gäller idrotts- och motionsanläggningar är centralt men också ekonomiska bidrag till projekt och löpande verksamhet är av vital betydelse. För att utveckla kommunen idrottsliv krävs samarbete mellan kommun, näringsliv och idrottsföreningar.

Utöver idrotten finns också andra behov av nöjen och rekreation för att fylla människors fritid med meningsfulla aktiviteter. Inte minst är det viktigt att människor får utökade möjligheter att samlas och umgås med varandra i sammanhang som berör just dem. Kommunen ska därför stödja föreningslivet generellt, i synnerhet sådan verksamhet som är riktad till barn och ungdomar. För att öka antalet ungdomar som söker sig till föreningslivet är det viktigt med ett brett utbud av aktiviteter.

Besöksnäringen har haft en stark och stabil utveckling de senaste åren och tillhör de näringar som växer mest i Sverige i dag. Resetrender ser annorlunda ut i jämförelse med hur det tidigare har sett ut. Tillväxten i besöksnäringen påverkar den lokala näringslivsstrukturen och gynnar samhället i stort. Målet är att utveckla en tydlig vision för turism i Östa-området i samarbete med näringslivet och Nedre Dalälven Utveckling AB etc.

Föreningar som erhåller bidrag ska garantera att verksamheten är drogfri. För att motverka fusk med kommunens föreningsbidrag är det viktigt att noggranna kontroller utförs och att allt misstänkt fusk polisanmäls.

- Föreningsstöd ska endast gå till föreningar som vilar på demokratisk grund och upprätthåller svensk föreningstradition.
- Kulturbidrag ska följas upp årligen och noggrannare.
- Kommunen ska stödja det lokala idrotts- och föreningslivet.
- Kommunen bör skapa förutsättningar för spontanidrott.
- Föreningar som erhåller bidrag ska garantera en drogfri verksamhet.
- Allt misstänkt fusk med föreningsbidrag ska polisanmälas.
- Pausa inköp av offentlig konst när grunduppdragen saknar finansiering.
- Inventera konstförråd och sälj av konst som inte brukas.
- Se över om nämndens namn ska ändras för att tydligare inkludera turism.

Discgolfbanor istället för skatepark

Istället för en skatepark i centrala Heby ska discgolfbanor etableras på flera orter i kommunen. En skatepark kommer endast gynna ett fåtal utövare i en väldigt nischad sport. Etablering av discgolfbanor i flertalet orter kommer gynna stora delar av demografin, ung som gammal, proffs som amatör. Det bidrar också till att stärka folkhälsan.

- Kommunen ska satsa på discgolfbanor på flera orter istället för en skatepark i centrala Heby.

Fritidsgårdarna i kommunen

Kommunen ska inte driva fritidsgårdar i egen regi, i stället ska en summa pengar öronmärkas för lokala föreningar att bedriva fritidsverksamhet. Dels i syfte att kostnadsoptimera men också för att stärka det lokala föreningslivet. Det kan med fördel vara så att ideell förening som idag redan driver liknande verksamheter på deltid kan göra dessa permanenta. På detta sätt vill vi säkerställa att alla orter ska få samma möjlighet till fritidsverksamhet.

Det finns även idag eldsjälar som håller "meckarkvällar" för EPA-ungdomarna, där man får lära sig att mecka med sina fordon och lära sig hur man ser efter och reparerar sina fordon.

- Kommunen ska verka för att alla delar av Heby kommun har tillgång till fritidsverksamheter.
- Kommunen ska lägga ner de kommunala fritidsgårdarna och istället investera dessa pengar i fritidsverksamheter drivna av föreningslivet.
- Kommunen ska utreda möjligheten för EPA-ungdomsgårdar med möjlighet till verkstad och kunniga vuxna.

Hebyfastigheter AB och Hebygårdar AB

Allmännyttans idé är att säkerställa att varje medborgare har tillgång till adekvat boende. Hebygårdar AB, som är helägt av Heby Kommun, äger och förvaltar närmare 900 lägenheter samt äldreboenden spridda över hela kommunen.

På sikt är det önskvärt att se en jämnare balans mellan privatägda och kommunägda hyresrätter. Detta skulle gynna en sund konkurrens, till fördel för såväl hyresgäster som för kommunen. Vad gäller fastighetsstrategin kommer fokus därför att ligga på att avyttra kommersiella fastigheter som inte bedöms vara strategiskt viktiga. Försäljningsintäkterna kan därefter användas till tillförsäkring av hanteringen av kommunens infrastruktur, som skolor, vägar och idrottsanläggningar.

För att attrahera och behålla nyckelpersonal till exempel undersköterskor och lärare ska ett förturssystem införas. Samtidigt måste försörjningskraven vid bostadsanvisningar ses över. Det handlar bland annat om att högskolestudenter med CSN-lån ska vara kvalificerade att söka bostad inom Hebygårdar.

Det är viktigt att klargöra att försörjningsstöd inte kommer att betraktas som en inkomstkälla vid tecknande av bostadskontrakt. Samtidigt kommer vi att utreda möjligheten att sätta en gräns för antalet lägenheter som Socialtjänsten disponerar i individuella fastigheter. I uppdraget för Hebygårdar ingår även att identifiera de mest kostnadseffektiva bostadslösningarna vid anvisningar från Migrationsverket.

Möjligheten att erhålla statliga bidrag för att uppföra skyddsrum i samband med nybyggnationer ska undersökas. Beträffande nya byggnader vid torgområden ser vi gärna en inriktning där affärsverksamhet integreras.

Tillgänglighet står högt på agendan. Det är avgörande att affärs- och verksamhetslokaler är anpassade för alla medborgare. Dessutom kommer specifika hyresrätter att avsättas för kvinnojourer, i linje med vårt åtagande att skapa ett tryggt samhälle för alla. Särskilt fokus kommer även läggas på våra äldsta medborgare, där målet är att säkerställa passande bostäder och miljöer för dem över 65 år.

För närvarande hyr kommunen fastigheter av Hebyfastigheter där vissa lokaler inte kan användas, exempelvis på grund av brist på nödutgångar. Dessa frågor måste hanteras snarast då kommunen betalar för lokaler som står oanvända.

- Kommunen ska införa fler förturer i den kommunala bostadskön för bristyrken såsom undersköterskor och lärare till kommunens verksamheter.
- Kommunen ska göra ett tillägg under försörjningskraven så att dessa även gäller högskolestudenter med CSN-lån som försörjningsmedel.
- Kommunen ska verka för att privata aktörer skapar ett varierat utbud av bostäder och en bättre mix mellan privatägda bolag och offentliga ägda hyresrätter.
- Kommunen ska avyttra fastigheter som inte är strategiskt viktiga. Intäkterna ska investeras i kommunens infrastruktur exempelvis skolor, vägar och idrottsanläggningar.

- Hebyfastigheter måste åtgärda lokaler som är uthyrda till kommunen men ej kan brukas då det exempelvis saknas nödutgångar.
- Möjligheten att söka statliga bidrag för att bygga skyddsrum vid strategiska platser vid nybyggnation av kommunala fastigheter ska undersökas.
- Nya lokaler som byggs vid torgområden ska innehålla affärsverksamhetslokaler.
- Säkerställa att alla affärslokaler samt verksamhetslokaler är tillgänglighetsanpassade.
- Avsätta hyresrätter för kvinnojourer.
- Försörjningsstöd ska ej räknas som inkomstkälla vid kontraktsskrivning av kontrakt på bostad.
- Utred möjligheten att begränsa antalet lägenheter som Socialtjänsten har tillgång till i enskilda fastigheter.
- Hebygårdar ska få i uppdrag att hitta så kostnadseffektiva bostadslösningar som möjligt för anvisningar från Migrationsverket.
- Kommunen ska se till att 65+ bostäder och områden finns att tillgå.

Bygg- och miljönämnden

Vi vet att människor idag gärna bygger sina egna hus men tycker att det är besvärligt och dyrt, en arkitekt ska anlitas för att rita huset, en konstruktör ska räkna på bärighet, konstruktörer för VA, el och ventilation måste anlitas. Regelverket kan tyckas krångligt och ha en avskräckande effekt. Samtidigt är det positivt både för den enskilde som vill bygga och för kommunen om fler privata bygginitiativ kommer till stånd. I denna process spelar Bygg och Miljönämnden en viktig roll, där bygglovshandläggare kan stå till tjänst med stöd, upplysningar och att utgöra bollplank för privatpersoner.

Antalet hemtjänststimmar ökar i kommunen. I en del fall skulle ganska enkla anpassningar i hemmet både minska hjälpbehovet och ge möjligheter för äldre att bo kvar längre i sina bostäder. Detta skulle dels innebära en livskvalitetshöjning för de berörda kommuninvånarna, dels utgöra en besparing på minskade hemtjänstbehov. För att detta ska gå att få till stånd behövs dock en smidigare process för bostadsanpassning.

- Bygglovshandläggare ska vara ute tidigt på plats, för att säkerställa att enskilda som avser att bygga hus får det stöd de behöver för att göra rätt från starten.
- Heby kommun ska erbjuda en serviceinriktad bygglovshantering med kunden i fokus.
- Kommunen ska erbjuda snabba handläggningstider och vara tydliga med hur lång tid processen brukar ta.
- Det ska finnas ett tydligare regelverk gällande anpassning av bostäder för funktionshindrade och äldre. Hanteringen av sådana ärenden ska snabbas upp.

Samhällsbyggnadsnämnden

Heby kommun präglas av sin förmåga att erbjuda attraktiva bostadsmiljöer både i tätort och på landsbygd. En kommunal strävan är att kunna erbjuda livsvillkor och boende över hela kommunens områden genom att säkerställa robusta kommunikationer - som vägar och bredband. För att möjliggöra ett rikt och tillgängligt liv för alla invånare i Heby är det av yttersta vikt att en gedigen offentlig service, såsom kollektivtrafik och förskoleverksamhet, är närvarande och tillgänglig i alla kommunens delar.

Parker och grönområden.

Lekparkerna i Heby Kommun är i många fall dåligt skick, utöver de som är nybyggda. Många av lekparkerna är nära på farliga att nyttja då gungor, ställningar och annat ofta är trasiga och många av dessa har rivits eller ska rivas. Det är dock viktigt att barnen i kommunen har ändamålsenliga platser att leka på.

Lekparker ska hållas i gott skick, löpande besiktningar ska ske och reparationer, byten eller borttagande av det som är trasigt eller i obrukbart skick skall åtgärdas så snart som möjligt. Under tiden reparation pågår ska området skärmas av.

- Kommunen ska ta fram en plan för att säkerställa att alla orter i framtiden har tillgång till ändamålsenliga lekparker.
- Kommunen ska hålla en tätare medborgardialog kring beslut om anläggning av parker, lekplatser m.m. för att ge medborgarna ett större inflytande i sitt närområde.
- Inkludera skolbarn i stadsplanering, tex plantering av träd.

Gör det enklare att bygga och bo i Heby

Idag så sitter nästan alla kommuner på egna bygglovsenheter, några delar enheter så som Sala och Heby gör. Oavsett så finns det kanske runt 290 bygglovsenheter runt om i landet som hanterar byggärenden på olika sätt. Varje bygglov ska få en individuell bedömning och turerna mellan den som ansöker och bygglovsenheten kan bli många. Vi ser det som en absolut nödvändighet att människor ska kunna flytta till Heby, därför vill vi minska allt regelkrångel, ta bort så många detaljplaner som möjligt och verka för att lätta på strandskyddsregler. Med vårt förslag med typgodkända hus i kombination med handpenning på tomter i stället för köp så skulle ett hus i Heby kunna bli flera hundratusen billigare än motsvarande kommuner.

- Ta fram typgodkända hus som får snabbhantering i bygglovshanteringen samt att ta fram en ny taxa för ansökning kring dessa hus.
- Erbjud människor som flyttar in till Heby en möjlighet att lägga en handpenning på en av kommunen ägd villatomt i stället för ett köp, tomtköpet skrivs av i form av mantalsskrivning efter ett par år som skattebetalare i kommunen.
- Det ska alltid finnas planerad kommunal mark för bostadsändamål.
- Alla kommunala tomter ska säljas via upphandlad mäklare.
- Marknadsför kommunala tomter på strategiska marknader utanför kommungränsen.

- Kommunen ska rensa detaljplaner från onödiga begränsningar. Vi vill minimera reglerna i detaljplanerna till de för området nödvändiga.
- Kommunen ska verka för lättnader i strandskyddet.

Nordupplands industrikluster och företagande

Enligt Stockholms handelskammare så skulle det krävas runt 5000 fler anställda fram till 2035 för att klara behoven från industrin i norduppland. Heby kommun tillhör förvisso inte det som specifikt utpekats som nordupplands industrikluster, industrin ligger primärt i våra grannkommuner Östhammar och Tierp, med det sagt så finns det goda möjligheter att använda sig av det faktum att folk kommer behöva någonstans att bo och att de större industrierna troligen kommer behöva mängder av underleverantörer som mycket väl skulle kunna etablera sig i kommunen.

- Kommunen ska prioritera planeringen och anläggande av en ny företagspark i Östervåla som kan komplettera Dalvägen.
- Verka för ut-/nybyggnad av 2+1 väg mellan väg 272 och E4:an.

En stabil energiförsörjning

Kommunen strävar efter att säkerställa en stabil och planerbar energiförsörjning för att stödja samhällsutveckling och hållbar tillväxt. Detta inkluderar en öppen inställning till etablering av små modulära reaktorer (SMR:er) inom kommunens gränser, vilket kan bidra till en diversifierad och pålitlig energikälla. Vidare ska kommunen aktivt värna om och göra strategisk användning av sitt kommunala veto rörande vindkraftsprojekt, för att säkerställa att dessa utvecklas på ett sätt som är i linje med lokala intressen och värden.

- Kommunen ska verka för planerbar energiförsörjning.
- Kommunen ska se positivt på etablering av SMR:er inom kommunens gränser.
- Kommunen ska värna och nyttja det kommunala vetot kring vindkraft.

Framkomlighet i hela kommunen

Framkomligheten i kommunen ska vara inkluderande och tillgänglig, genom att garantera enkel och smidig tillgänglighet för gång, cykling och kollektivtrafik. Det är extra viktigt att se till att det finns gott om pendlarparkeringar för bilister som vill ta bussen till och från jobbet. En prioritet ligger i att snabba på processen för överlåtelse av vägar och gator i Tärnsjö, genom att aktivt söka en överenskommelse med Trafikverket. Dessutom är samarbete och samråd med Region Uppsala centralt för att säkerställa att landsbygden i Heby kommun behåller sina busshållplatser och därigenom stödjer en bred och rättvis tillgänglighet till transport för alla invånare.

- Det ska vara enkelt och smidigt att gå, cykla och åka kollektivt i kommunen.
- Se över att pendlarparkeringarna i Heby är tillräckligt många och håller måttet.
- Prioritera en överenskommelse med Trafikverket för en påskyndad process för överlåtelse av vägar/gator i Tärnsjö.
- Kommunen ska verka i samråd med Region Uppsala verka för att fler busshållplatser inte tas bort på Heby kommuns landsbygd.

Vård- och omsorgsnämnden

Heby har en befolkning som blir allt äldre, och det är avgörande att säkerställa att medborgarna känner förtroende för kommunens förmåga. De som bor här idag behöver kunna lita på att kommunen fortsätter att stödja och ta hand om dem på bästa möjliga sätt, även när de går in i sina äldre år. Parallellt är det centralt att förstå att de med funktionsnedsättning inte utgör en homogen grupp.

Varje person har unika behov som skiljer sig beroende på deras funktionsnedsättning. Delaktighet och tillgänglighet är kärnan i kommunens arbete, vilket innebär att all kommunal information, verksamhet och infrastruktur ska vara anpassad och tillgänglig, även för alla med funktionsnedsättning. Genom samarbete med olika delar av civilsamhället strävar kommunen efter att ge de funktionsnedsatta meningsfulla dagliga aktiviteter för att motverka inaktivitet och psykisk ohälsa.

När det gäller HVB-hem, prioriterar kommunen interna familjehemsplaceringar och försöker minska koncentrationen av HVB-hem på en och samma ort. Vi vill undersöka möjligheten att införa tillfälliga stopp för etableringen av HVB-boenden i områden där koncentrationen redan är hög, för att undvika överbelastning och potentiellt negativa effekter på mindre samhällen.

- Kommunen ska införa ett bokslut som bland annat redogör för antalet brukare, inflyttade brukare, utflyttade brukare för att lättare ha kontroll på kostnader och åtgärder.

Kommunens som arbetsgivare inom vården

Heby kommun ska fokusera på kvalitet och professionalism inom omsorgssektorn. Personalen inom hemtjänst och boenden har en nyckelroll för att skapa en trygg och omvårdande miljö för varje enskild äldre. De ska erbjudas vidareutbildning för att kunna möta och bistå äldre med särskilda behov, exempelvis demenssjukdom, hörsel- eller synnedsättning och andra funktionshinder. Konkurrensen om omsorgspersonalen ökar och därför är det viktigt att kommunen är en attraktiv arbetsgivare, till exempel genom att ge möjlighet till egen utveckling och att skapa karriärvägar inom omsorgsyrken.

Vid nyanställning och för befintlig personal inom omsorgen införs språkstest med möjlighet till ytterligare språkutbildning. Alla nyrekryteringar kräver ett utdrag ur belastningsregistret, oberoende av direktkontakt med brukare. En policy för religiösa symboler och neutral klädsel kommer att implementeras inom kommunala verksamheter.

Personal får kompetenshöjning särskilt inom områdena hedersvåld och våld i nära relationer. Kommunen strävar efter ett nära samarbete med både brukare och anhöriga, inklusive stöd för anhängvårdare. För att vara konkurrenskraftig som arbetsgivare prioriteras personalutveckling och möjlighet till vidareutbildning, särskilt för att bemöta äldres särskilda behov. Slutligen genomförs löpande en översyn av kommunens öppenvård.

- Kommunen ska införa språkstest vid nyanställning inom omsorgen. Språkstest ska även genomföras för befintlig personal. Personal som behöver ytterligare språkutbildning ska erbjudas sådan.
- Vid nyrekrytering av personal ska utdrag ur belastningsregistret vara ett krav även för tjänster som inte hanterar brukare direkt.
- Kommunen ska införa en policy gällande religiösa symboler och neutral klädsel i kommunala verksamheter.
- All personal inom individ- och familjeomsorgen får en behovsanpassad kompetenshöjning inom hedersvåld samt inom våld i nära relationer.
- Kommunen ska etablera god samverkan med såväl brukare som anhöriga.
- Kommunen ska erbjuda stöd och service till anhängvårdare.
- Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna konkurrera om den bästa vård- och omsorgspersonalen.
- En översyn av kommunens öppenvård genomförs kontinuerligt.

En värdig ålderdom:

Äldre i vår kommun ska ha möjlighet till att leva ett aktivt liv och bibehålla sitt oberoende. För att åldras i trygghet måste adekvat vård finnas tillgänglig. Hemtjänst och hemsjukvård ska underlätta hemmaboende medan trygghetsboenden ska erbjudas för de som behöver.

De äldres kunskap bör värdesättas, och skolor, förskolor och seniororganisationer bör samarbeta för att korsa generationsgränserna. Kommunen bör stödja senioraktiviteter, erbjuda mötesplatser och anordna subventionerade träffar för dem med få sociala kontakter. Frivilligorganisationers arbete mot ensamhet är viktigt.

Fallskador bland äldre är kostsamma och smärtsamma. Därför ska äldre över 75 erbjudas hjälp med sysslor som minskar fallrisk, liksom friskvård med balansövningar. Halkskydd till skor för de över 65 ska tillhandahållas gratis. Rehabilitering efter fallskador ska så långt möjligt ske i hemmet.

Äldre par ska så långt möjligt kunna bo kvar tillsammans, och anhörigvård bör gynnas ekonomiskt. Vård- och omsorgsboenden ska finnas på flera ställen i kommunen så att äldre kan fortsätta att bo på eller nära sina hemorter. God mat är kritisk för äldres välbefinnande. Därför ska maten på kommunens vård- och omsorgsboenden vara näringsrik, välsmakande och kulturellt anpassad. Kroppens förmåga att tillgodogöra sig näring påverkas ju äldre man blir, varför undernäring är ett potentiellt problem som måste hållas under uppsikt. Eftersom undernäring kan leda till flera olika följsjukdomar är det viktigt att begynnande viktminskning upptäcks i tid. Av den orsaken ska brukare inom äldrevården vägas regelbundet.

- Kommunen ska satsa på en ökad organiserad stimulans för de äldre.
- Kommunen ska ta initiativ till att upprätta samarbete mellan barn- och utbildningsverksamhet, äldreboenden och seniororganisationer.
- Kommunen ska verka för att de äldres värde lyfts fram på arbetsmarknaden.
- Kommunen ska erbjuda avgiftsfria halkskydd till personer över 65 år.
- Kommunen bör erbjuda hemrehabilitering för äldre.
- Kommunen bör utreda en verksamhet med terapihundar inom äldreomsorgen, men stor hänsyn måste tas till allergiker och hundrädda.
- Att i så stor utsträckning som möjligt erbjuda brukare möjligheten att ha samma vårdkontakt inom sitt nyttjande av äldrevården.
- Utred och verkställ att erbjuda äldre och behövande överskott av mat från kommunala kök om möjligt.
- Kommunen ska jobba för att bryta ofrivillig ensamhet och öka livskvaliteten för äldre.
- Kommunen ska fortsätta att digitalisera inom äldreomsorgen. Exempelvis kan istället nattliga tillsynsbesök av vårdpersonal i vissa fall kunna ersättas genom ett digitalt system.
- Kommunen ska i så stor mån som möjligt undvika halvfabrikat och i stället erbjuda välsmakande och näringstät mat med inslag av lokala råvaror.

Demensbyar, framtidens äldrevård

Sveriges första demensanpassade miniatyrsamhälle invigdes 27 september 2021 och är ett föredöme. I en demensby finns inga låsta dörrar, alla boende kan ta sig ut i den friska luften och gå på promenader till olika "rum" i trädgården. Här finns allt ifrån café, frisör, affär, en liten pub, osv. Allt inhägnat, allt bemannat av personal i demensboendet. En tillvaro som jag innerligt hoppas att jag kommer till om jag någon gång blir dement själv.

En demensby skulle kunna ge Heby kommun en spetskompetens och ett nytänkande kring äldrevård och göra kommunen mycket konkurrenskraftig för den typen av vård. Vårt upptagningsområde är stort och vi skulle kunna erbjuda brukare från Gävle, Sala, Tierp, Uppsala plats hos oss. Den inflyttning som en sån by skulle generera kan bli mycket vinstdrivande gällande skattemedel till kommunen, till skillnad från ett traditionellt omsorgsboende där man främst tillgodoser befintliga behov inom kommunens egna gränser. Det kanske till och med är så att man kan hitta en privat aktör som är intresserad av att investera i en demensby i Heby kommun, fördelen är då att investeringskostnaderna blir låga i ansträngda tider. Demensbyar är inte för alla, men är ändå något som efterfrågas av både Alzheimerfonden och Demensförbundet då det finns för få, i synnerhet i våra delar av landet.

- Kommunen ska utreda underlag och möjligheterna till en demensby i kommunen.

Funktionsnedsatta – inte en homogen grupp

De funktionsnedsatta är ingen homogen grupp. Varje individ har olika förutsättningar och behov beroende på handikapp. Det finns en rad lagar som reglerar de funktionsnedsattas situation och som kommunen har att åtfölja. Sverige åtog sig 2010 att leva upp till FN:s standardregler för att tillförsäkra funktionsnedsattas möjlighet att kunna delta fullt ut i samhället. För att förverkliga detta ska kommunen ha ett handikappolitiskt handlingsprogram, som ska upprätthållas och beaktas i samhällsplanering och lokala ordningsföreskrifter. Alla kommunala verksamheter berörs av denna målsättning. Delaktighet och tillgänglighet ska vara grundläggande för kommunens handikappolitiska arbete. Kommunens information, hemsidor, verksamhet samt fysiska och pedagogiska miljö ska vara tillgänglig för människor med olika funktionsnedsättningar. Genom föreläsningar, temadagar och internutbildningar ska kommunen sprida kunskap om olika handikapp och de funktionsnedsattas situation.

Kommunen bör stimulera näringsidkare till att tillgänglighetsanpassa bostäder, kaféer, butiker och andra inrättningar. Detta för att tillgängligheten i det offentliga rummet ska öka för personer med funktionsnedsättning. Och därmed bidra till ökad sammanhållning för befolkningen i Heby kommun.

Aktiviteter i dagliga livet (ADL) är viktiga för att undvika passivitet och psykisk ohälsa hos den enskilde. Kommunen ska i samarbete med myndigheter, näringsliv och utbildningsväsende erbjuda funktionsnedsatta en meningsfull sysselsättning utifrån den enskildes förutsättningar. Samverkan med brukare och anhöriga ska vara god. Stöd och service ska erbjudas anhängare.

- Kommunen ska ha ett funktionsrättspolitiskt handlingsprogram, vars innehåll beaktas i verksamheten.

- Kommunens information, verksamhet och fysiska miljö ska vara tillgänglig för människor med funktionsnedsättning.
- Kommunen ska i samarbete med myndigheter, näringsliv och utbildningsväsendet erbjuda funktionsnedsatta meningsfull sysselsättning i det dagliga livet. Daglig verksamhet på alla orter där verksamhet finns.
- Genom föreläsningar, temadagar och internutbildningar ska kommunen sprida kunskap om funktionsnedsättning.
- Kommunen bör stimulera näringsidkare till att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning i det offentliga rummet.

HVB hem

Kommunen ska verka för att prioritera interna familjehemsplaceringar, begränsa koncentrationen av HVB-hem på samma orter, och utforska möjligheten att införa tillfälliga stopp för etableringen av HVB-boenden där koncentrationen är hög.

- Kommunens familjehemsplaceringar ska i så stor utsträckning som möjligt ske hos interna familjehem.
- Kommunen ska verka för att HVB-hemsplaceringar i första hand kommer från kommunen, kommunen ska även verka för att antalet HVB-hem inte blir för många på samma orter.
- Kommunen ska undersöka möjligheten om det går att införa tillfälliga stopp för etablering av HVB-boenden då dessa påverkar små samhällen i grunden.

Ett nytt vård- och omsorgsboende i Östervåla

Vi anser att Vård och Omsorgsnämndens beslut att stänga vård- och omsorgsboendet Tallgården i Östervåla i november 2022 var förhastat. Arbetet med att ersätta Tallgårdens vård- och omsorgsboende skulle ha initierats i ett mycket tidigare skede och kommunikationen med medborgarna skulle ha skötts mycket bättre. Med tanke på ovanstående och etablerandet av det nya vård- och omsorgsboendet Lövsta som innebar ett överskott av vårdplatser, förstår vi invånarnas starka reaktioner. Många i norra delen av kommunen har ifrågasatt varför stängningen skulle genomföras utan att en framtida plan fastställts.

För att tillgodose det framtida behovet krävs ett nytt boende etableras i Östervåla, fastigheten ska planeras för möjlighet till framtida utbyggnad i takt med att våra äldre blir fler.

Vi föreslår att överväga att bygga ett helt nytt vård- och omsorgsboende vid Kvarnängen, eftersom kommunen redan äger mark där och vi anser att det är en mycket lämpad plats för ett vård- och omsorgsboende. En sådan plats skulle erbjuda närhet till vårdcentralen och chansen att skapa trivsamma omgivningar i en naturskön miljö.

Vi tycker också att det vore intressant att utforska möjligheten att kombinera vård- och omsorgsboendet med förskolan Graniten. Vi baserar detta på framgångsrika exempel från andra delar av Sverige där integrerade förskolor och vård- och omsorgsboenden har gynnat både barn och äldre.

När det gäller omstrukturering av befintliga byggnader menar vi att det vore lämpligt att omvandla Tallgården till ett 65+ område. Vi bedömer att dessa byggnader skulle kunna anpassas med relativt små medel för detta ändamål.

Då det gamla vård- och omsorgsboendet på Kvarnängen tomställs ser vi en möjlighet till att omvandla LSS-verksamheten i hela fastigheten.

- Kommunen ska tillsätta en utredning för Hebyfastigheter att uppföra nytt vård- och omsorgsboende i Östervåla på den föreslagna platsen "Kvarnängen/Graniten". Byggnation kan ske stegvis, men beslutet bör omfatta ett vård- och omsorgsboende som motsvarar behovet fram till år 2050.
- Att tillsätta en utredning för att omvandla nuvarande Tallgården till 65+ område.
- Att utreda om det, ur ett ekonomiskt perspektiv, vore fördelaktigt att vid nybyggnation av ett vård- och omsorgsboende ersätta de tillfälliga lokalerna vid förskolan Graniten med fasta lokaler, integrerade med det nya vård- och omsorgsboendet på ett lämpligt sätt.
- Säkerställa möjlighet att bo tillsammans med partner på vård- och omsorgsboendet.
- Omvandla Kvarnängens nuvarande vård- och omsorgsboende till LSS-verksamhet när nytt vård- och omsorgsboende är färdigställt.

Slutord

Heby är till ytan en stor kommun, befolkningen är koncentrerad till ett flertal orter där ingen ort är avsevärt större än de andra. Idag så är samhällsservicen relativt god trots den åldrande befolkningen och de problem urbaniseringen medför. Det är dock inte säkert att det fortsätta vara så. Skolorna och omsorgen som är välfärdens kärna har fått ta den största smällen nu när kommunsverige och den typen av glesbygd som Heby består av lider av stora utgiftsökningar och sinande skatteintäkter.

Kommunen har ett enormt arbete för att se till att samhällsservicen även i fortsättningen är väl etablerad i hela Heby kommun. Vi ser att det finns olika behov för kommunens alla orter, även om skola, vård, omsorg och trygghet är centralt för hela kommunens befolkning.

Därför har vi jobbat fram en budget som just fokuserar på välfärdsfrågorna, vi tror inte att globala klimatmål eller kvantitativa mål om konst hjälper till att stärka omsorgen eller skolan. Vi gör både satsningar och besparingar som är både obekväma och ibland jobbiga att försvara för medborgarna – för i det läget vi befinner oss i så har vi inte råd att hålla på med halvhjärtat och urvattnad politik.

Förutom välfärdsfrågorna så ska kommunen vara trygg för alla dess medborgare. Människor som gör rätt för sig ska känna sig välkomna och uppskattade, samtidigt som folk som inte gör det ska få kännbara konsekvenser. Välfärdsbrottslighet har ingen plats inom kommunens gränser. Vi har även en rad åtgärder för att stävja social dumping och se till att alla som arbetar i kommunen har rättvisa arbetsvillkor och rätt kompetens för att utföra sitt arbete så optimalt som möjligt.

Vi passar också på att stärka samarbetet med näringslivet och civilsamhället, då vi anser att ett nära samarbete med näringslivet är avgörande för att skapa arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt. Genom att locka företag och industri till vår kommun kan vi stärka vår ekonomi och möjliggöra fler investeringar i välfärden.

Hela Heby kommun ska leva!

Ekonomisk sammanställning, miljoner kronor

Driftsbudget

Styrelse/nämnd	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige	-2,3	-2,7	-2,8	-2,8	-2,9	-3,0
Revisionen	-1,0	-1,1	-1,1	-1,1	-1,2	-1,2
Kommunstyrelsen	-77,4	-85,7	-87,9	-83,2	-84,6	-86,1
Utvecklingsmedel	-2,0	-2,5	-2,5	-3,0	-3,0	-3,0
Sociala investeringar	-4,6	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Omställningskostnader	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansförvaltningen	-19,7	-33,5	-40,5	-49,6	-26,7	-36,4
Vård- och omsorgsnämnden	-369,4	-417,0	-425,3	-440,0	-450,5	-463,7
Kultur- och fritidsnämnden	-31,7	-33,7	-34,4	-34,7	-35,3	-35,9
Samhällsbyggnadsnämnden	-19,0	-23,5	-23,5	-23,9	-24,4	-25,1
Bygg- och miljönämnden	-7,1	-8,9	-8,9	-9,1	-9,2	-9,4
Utbildningsnämnden	-395,4	-406,3	-418,3	-427,3	-446,2	-460,6
Valnämnden	-0,4	0,0	0,0	-0,4	0,0	-0,4
Verksamhetens driftskostnad exklusive mark och exploatering	-932,0	-1 019,0	-1 049,3	-1 079,1	-1 087,9	-1 128,7
Mark- och exploatering	5,2	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens driftskostnad	-926,8	-1 019,0	-1 043,3	-1 079,1	-1 087,9	-1 128,7
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	987,7	1 016,0	1 022,6	1 075,3	1 115,5	1 170,3
Finansnetto	5,0	4,2	9,3	1,5	-0,3	-0,1
Kommunens resultat	65,9	1,2	-11,4	-2,3	27,2	41,5

Skatter och statsbidrag

Enligt SKL 27 april 2023	Bokslut 2022	Budget 2023	Progno s 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Utdebitering skatt						
Skatteintäkter, prel.	674,0	701,8	701,7	737,8	774,4	811,5
Slutavräkning år -2	4,5	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning år -1	16,7	0,0	-1,9	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning år -0	0,0	-2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	695,2	699,6	701,1	737,8	774,4	811,5
Inkomstutjämnning	199,4	234,6	229,3	234,4	245,8	258,0
Kostnadsutjämnning	12,0	16,6	16,3	31,0	31,9	43,0
Regleringsbidrag/avgift	39,4	21,9	33,6	32,8	24,1	18,6
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunal fastighetsavgift	39,6	40,9	40,0	40,3	40,3	40,3
Extra statsbidrag Valfärd	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa statsbidrag	290,6	314,1	319,3	338,5	342,1	359,8
LSS-utjämnning	1,8	2,3	2,2	-1,1	-1,1	-1,1
Summa statsbidrag och LSS- utjämnning	292,4	316,4	321,5	337,5	341,0	358,8
Summa skatter + statsbidrag	987,7	1 016,0	1 022,6	1 075,3	1 115,5	1 170,3

Resultatbudget

Resultaträkning	Bokslut 2022	Budget 2023	Progno s 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	145,4	118,7	125,9	134,4	137,5	140,7
Verksamhetens kostnader	-1 064,4	-1 120,3	-1 133,7	-1 182,7	-1 205,2	-1 249,0
Avskrivningar	-7,3	-7,9	-16,8	-16,6	-16,9	-17,1
Verksamhetens nettokostnader	-926,3	-1 009,4	-1 024,7	-1 064,9	-1 084,6	-1 125,4
Skatteintäkter	695,2	699,6	701,1	737,8	774,4	811,5
Generella statsbidrag och utjämnning	294,6	316,4	322,6	337,5	341,0	358,8
Verksamhetens resultat	63,6	6,5	-1,0	10,4	30,9	44,9
Finansiella intäkter	7,9	4,4	9,5	6,0	4,0	4,0
Finansiella kostnader	-2,9	-9,8	-19,9	-18,7	-7,7	-7,4
Resultat efter finansiella poster	68,6	1,2	-11,4	-2,3	27,2	41,5
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	68,6	1,2	-11,4	-2,3	27,2	41,5
Resultatöverskott	6,9 %	0,1 %	-1,1 %	-0,2 %	2,4 %	3,5 %
Verksamhetens netto ./ Skatter och statsbidrag	-93,6 %	-99,4 %	-100,1 %	-99,0 %	-97,2 %	-96,2 %
Egenfinansiering av investeringar i procent	171,4 %	2,7 %	-20,8 %	-4,1 %	63,0 %	48,6 %

Balansbudget

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
TILLGÅNGAR						
<i>Anläggningstillgångar</i>						
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	298,9	147,3	314,1	330,4	346,7	359,4
Maskiner och inventarier	26,7	47,5	42,3	59,0	75,7	88,7
Finansiella anläggningstillgångar	222,3	223,7	218,9	215,4	210,6	205,9
Summa anläggningstillgångar	547,8	418,5	575,2	604,9	633,1	653,9
Bidrag till statlig infrastruktur	4,8	4,5	4,5	4,2	3,8	3,5
<i>Omsättningstillgångar</i>						
Förråd mm	9,2	4,4	9,2	9,2	9,2	9,2
Fordringar	137,1	126,4	137,1	137,1	137,1	137,1
Kassa, bank	154,4	93,9	141,6	149,8	146,2	164,2
Summa omsättningstillgångar	300,8	224,7	287,9	296,1	292,6	310,6
SUMMA TILLGÅNGAR	853,4	647,7	867,6	905,2	929,5	968,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	68,6	1,2	-11,4	-2,3	27,2	41,5
Övrigt eget kapital	285,6	343,9	354,2	342,7	340,5	367,7
Summa eget kapital	354,2	345,1	342,7	340,5	367,7	409,2
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	120,6	134,4	146,3	186,1	183,1	180,2
Andra avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skulder						
Långfristiga skulder	203,2	31,2	203,2	203,2	203,2	203,2
Kortfristiga skulder	175,4	137,0	175,4	175,4	175,4	175,4
Summa avsättningar och skulder	499,2	302,6	524,9	564,7	561,8	558,8
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	853,4	647,7	867,6	905,2	929,5	968,0
Nyckeltal						
Soliditet	41,5 %	53,3 %	39,5 %	37,6 %	39,6 %	42,3 %
Kassalikviditet	166,2 %	160,8 %	158,9 %	163,6 %	161,5 %	171,8 %
Rörelsekapital	116,1	83,3	103,3	111,5	107,9	125,9

Kassaflödesbudget

Kassaflödesanalys	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	68,6	1,2	-11,4	-2,3	27,2	41,5
Utbetalningar för ianspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	10,7	26,3	44,2	58,2	17,3	17,7
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	79,3	27,5	32,7	56,0	44,5	59,2
Ökning (-) minskning (+) av kortfristiga fordringar	-31,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (-) minskning (+) av förråd mm	-4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (-) minskning (+) av kortfristiga skulder	19,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	63,3	27,5	32,7	56,0	44,5	59,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i materiella anläggningstillgångar	-209,6	-44,8	-48,1	-50,1	-50,2	-43,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	5,8	6,3	0,0	6,3	6,3	6,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-204	-40	-49	-45,1	-43,9	-36,8
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån	167,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skuld	0,0	0,0	-6,9	-7,1	-7,3	-7,5
Ökning av långfristiga fordringar	-1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av långfristiga fordringar	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	166,2	0,3	-6,7	-6,9	-7,0	-7,2
Årets kassaflöde	25,1	-12,1	-23,4	4,0	-6,4	15,2
Likvida medel vid årets början	129,3	151,3	154,4	131,1	135,0	128,6
Likvida medel vid periodens slut	154,4	139,2	131,1	135,0	128,6	143,8

Investeringsbudget

Objekt/projekt	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027-2030	Plan 2031-2033
Kommunstyrelsen	4,5	3,8	3,5	3,7	19,0	10,8
Finansförvaltningen	1,4	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	4,5	1,5	1,5	1,7	4,0	3,7
Kultur och Fritidsenheten	1,0	1,2	1,0	1,1	5,5	2,9
Samhällsbyggnadsnämnden	30,5	30,7	32,7	26,8	101,6	40,2
Utbildningsnämnden	5,0	11,5	11,5	9,8	16,3	21,0
Summa investeringsutgifter kommunen	46,9	50,1	50,2	43,1	146,4	78,5
Hebyfastigheter AB	89,5	139,5	15,5	5,5	22	16,5
Hebygårdar AB	65,8	81,4	38,1	19,4	2,5	1,9
Summa investeringsutgifter bolagen	155,3	220,9	53,6	24,9	24,5	18,4
Summa investeringsutgifter	202,2	271,0	103,8	68,0	170,9	96,9

Ekonomiska nyckeltal

Fem år i sammandrag	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal invånare i skatteprognosen den 1 november året innan	14 262	14 362	14 386	14 486	14 586	14 686
Antal invånare enligt befolkningsprognosen den 31 december	14 421	14 675	14 523	14 677	14 897	15 089
Kommunalskatt, kr	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50
Totala tillgångar per invånare, kr	59 175	44 135	59 741	61 673	62 393	64 153
Eget kapital per invånare, kr	24 559	23 515	23 598	23 197	24 683	27 122
Långfristiga skulder per invånare, kr	14 089	2 123	13 990	13 844	13 639	13 466
Nettokostnad per invånare, kr	64 234	68 786	70 555	72 556	72 806	74 585
Skatteintäkter och generella statsbidrag per invånare, kr	68 641	69 232	70 483	73 265	74 877	77 560
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och gen statsbidrag, i %	93,6 %	99,4 %	100,1 %	99,0 %	97,2 %	96,2 %
Eget kapital, miljoner kronor	354,2	345,1	342,7	340,5	367,7	409,2
Årets resultat, miljoner kronor	68,6	1,2	-11,4	-2,3	27,2	41,5
Soliditet (eget kapital i % av totala tillgångar)	41,5 %	53,3 %	39,5 %	37,6 %	39,6 %	42,3 %
Skuldsättningsgrad (skulder i % av totala tillgångar)	58,5 %	46,7 %	60,5 %	62,4 %	60,4 %	57,7 %
Pensionsåtagande intjänat före 1998	240,4	238,3	244,1	251,9	241,6	230,7
Eget kapital inklusive pensionsåtagande, Mnkr	113,7	106,8	98,6	88,6	126,1	178,5
Soliditet inklusive pensionsåtagande	13,3 %	16,5 %	11,4 %	9,8 %	13,6 %	18,4 %